

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

500. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 9–10 LIPCA 2014 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków strukturalnych zwiększających odporność instytucji kredytowych UE

(COM(2014) 43 final – 2014/0020 (COD))

(2014/C 451/07)

Sprawozdawca: **Edgardo Maria IOZIA**

Parlament Europejski, w dniu 25 lutego 2014 r., oraz Rada, w dniu 27 marca 2014 r., postanowiły, zgodnie z art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków strukturalnych zwiększających odporność instytucji kredytowych UE

COM(2014) 43 final – 2014/0020 (COD).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 23 czerwca 2014 r.

Na 500. sesji plenarnej w dniach 9–10 lipca 2014 r. (posiedzenie z 9 lipca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 97 do 1 – 3 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zdecydowanie popiera reformę strukturalną systemu bankowego, uznając ją za najistotniejszą inicjatywę ustawodawczą spośród wielu, które podejmowano w odpowiedzi na kryzys finansowy. EKES podkreśla, że jest to pierwsza reforma, w której przewidziano przeprowadzenie dogłębnego przeglądu przepisów leżących u podstaw systemu bankowego oraz utworzenie unii bankowej. Ponadto reforma ta może stanowić ważny wkład w przywrócenie zaufania przedsiębiorstw i społeczeństwa, a także – co jest istotne z punktu widzenia odpowiedniego finansowania gospodarki – w umocnienie europejskiego systemu bankowego oraz ograniczenie ryzyka wystąpienia efektu domina.

1.2 EKES wyraża przekonanie o bezwzględnej konieczności przyjęcia tego rozporządzenia, w którym na nowo określony zostanie proces zarządzania złożonym zakresem usług bankowych i finansowych. Komitet jest świadomy, że proponowane rozporządzenie nie wystarczy, aby uniknąć kolejnego kryzysu. W tym celu wymagana jest poważna zmiana w kulturze finansowej oraz uznanie zasad etycznych w codziennej działalności sektora finansowego. W budowę nowego systemu finansowego i gospodarczego należy zaangażować wszystkie zainteresowane strony, aby utworzyć stabilny i odporny sektor finansowy, a także jak najlepiej wyważyć ich interesy. Dlatego też EKES popiera zawarcie szerokiego porozumienia i zachęca do niego, by ożywić gospodarkę i przywrócić zaufanie do instytucji finansowych, a także zwraca się do Komisji o propagowanie europejskiego paktu społecznego na rzecz zrównoważonego finansowania. Pracownicy, kadra zarządzająca, udziałowcy i akcjonariusze, inwestorzy, rodziny, MŚP, poszczególne branże oraz klienci komercyjni powinni wypracować stabilne i sprawiedliwe porozumienie w celu stworzenia sektora usług finansowych, który jest ukierunkowany na zwiększanie dobrobytu, wspieranie gospodarki realnej, wzrostu i dobrych miejsc pracy, a także na ochronę środowiska i unikanie niepożądanych negatywnych skutków społecznych.

1.3 EKES zwraca uwagę na potrzebę dopilnowania, aby organy krajowe wykorzystywały jednolite kryteria i zaleca jednolite stosowanie omawianych przepisów na szczeblu UE, być może w porozumieniu z władzami krajowymi państw trzecich.

1.4 EKES ma wątpliwości co do decyzji o dopuszczeniu współistnienia różnych przepisów krajowych i jednocześnie rozporządzenia UE. EKES uważa, że takie ramy mogłyby nie stanowić gwarancji jednolitego stosowania tych nowych przepisów. Docenia fakt, że odstępstwo odnosi się wyłącznie do przepisów obowiązujących w chwili wydania wniosku dotyczącego rozporządzenia, pod warunkiem zagwarantowania całkowitej równoważności wobec omawianego rozporządzenia.

1.5 EKES uznaje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia za uzasadnione i skuteczne działanie, którego celem jest oddzielenie działalności w zakresie bankowości komercyjnej od działalności inwestycyjnej. Wybrane rozwiązanie, w porównaniu z rozwiązaniami alternatywnymi wprowadzonymi przez niektóre kraje, opiera się w rzeczywistości na dialogu i ocenie, co umożliwia uniknięcie sprzeczności z uniwersalnym modelem bankowym poprzez utrzymanie go i podejmowanie działań wymierzonych wyłącznie w nadmierne ryzyko związane z tym modelem.

1.6 EKES podkreśla, że nie uwzględniono w należyty sposób wpływu proponowanych przepisów na miejsca pracy. Wszystkie przepisy dotyczące usług finansowych mogą doprowadzić do utraty setek tysięcy miejsc pracy, dlatego nie do zaakceptowania jest fakt, że nie przewidziano żadnych środków, których celem byłoby ograniczenie znaczących – bezpośrednich i pośrednich – skutków społecznych. Omawiane rozporządzenie może wyrzucić ograniczony wpływ bezpośredni, lecz jego potencjalne oddziaływanie na aktywa przedsiębiorstw mogłoby być odczuwane przez cały system finansowy. Jednocześnie trzeba odnotować, że niższe ryzyko bankowe przyniesie korzyści całej gospodarce realnej, a także będzie miało niewątpliwie pozytywny wpływ ogólnie na zatrudnienie.

1.7 Istnieją poważne obawy, że koszty związane z proponowanymi przepisami zostaną przeniesione na pracowników. Chociaż Komisja uwzględniła ten aspekt w ocenie skutków, wydaje się, że w samej reformie poświęciła temu problemowi niewiele uwagi. Mimo że zakres reformy rzeczywiście obejmuje najmniej pracochłonne rodzaje działalności, jej pośrednie skutki doprowadzą do wdrażania polityki redukcji kosztów, w wyniku czego może dojść do dalszej redukcji zatrudnienia, co zapowiedziały już istotne instytucje bankowe.

1.8 Istnieje wiele podmiotów (lobby finansowe, duże państwa członkowskie, konsumenci i inwestorzy, gospodarstwa domowe, duże i małe przedsiębiorstwa, stowarzyszenia itp.) i wiele znacząco różniących się interesów, które odgrywają rolę w przypadku omawianej reformy. Wnioski i doświadczenia z okresu, gdy górę brały zasady systemu finansowego, nie powinny już pozostawiać wątpliwości: to interes publiczny musi mieć nadrzędne znaczenie. Komitet opowiada się zatem za zmianą kursu, w wyniku której wspólny interes znajdzie się w centrum uwagi i którą należy przeprowadzić w sposób zapewniający równowagę interesów wszystkich zainteresowanych stron, jest on bowiem przekonany, że to jedyna droga do skutecznego przeprowadzenia reformy.

1.9 EKES jest przekonany, że do zapewnienia stabilnego systemu finansowego potrzebne są tzw. cierpliwe finanse, co oznacza zaprzestanie dążenia do krótkoterminowych zysków za wszelką cenę i przyznanie pierwszeństwa wydajności i długoterminowej stabilności. W omawianym rozporządzeniu proponuje się wprowadzenie zmiany w modelu biznesowym.

1.10 EKES jest zdania, że Komisja powinna bardziej skupić się na inwestorach i pracownikach, którym dotychczas nie poświęcono w reformie zbyt wiele uwagi. W perspektywie długoterminowej stabilność systemu będzie zapewniana dzięki zaufaniu odzyskanemu w związku z bezpieczniejszymi warunkami dla inwestorów i pracowników, którzy aktywnie uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem.

1.11 EKES jest zdania, że zasada elastyczności przyjęta w odniesieniu do stosowania przepisów tego rozporządzenia jest uzasadniona i odpowiednia. „Bioróżnorodność”⁽¹⁾ działalności bankowej jest w rzeczywistości gwarancją stabilności i wydajności systemu. EKES pragnie jednak zwrócić uwagę, że zasady tej nie wolno mylić z arbitralnym stosowaniem przepisów.

1.12 EKES zaleca Komisji uwzględnienie w ocenie skutków szczegółowej oceny współzależności między kluczowymi propozycjami zawartymi w obecnym rozporządzeniu a innymi podjętymi niedawno inicjatywami, takimi jak pakiet CRD IV/CRR (rozporządzenie i dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych), BRRD (dyrektywa w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków), SRM (jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji) itp., jak również oceny ryzyka związanego z przechodzeniem do instytucji niebędących bankami.

⁽¹⁾ Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 84.

1.13 EKES zaleca ścisłą współpracę i koordynację działań w zakresie nadzoru między EBI a władzami krajowymi, które znają dobrze rynki i które będą odgrywać kluczową rolę w zarządzaniu nowymi zreformowanymi finansami europejskimi.

2. Wniosek dotyczący rozporządzenia

2.1 Zdaniem Komisji wniosek ten stanowi kluczowy element działań Unii mających na celu rozwiązanie problemu banków „zbyt dużych, by upaść” (ang. *too-big-to-fail* – TBTF). Ma on na celu zapobieganie niemonitorowanemu i niekontrolowanemu ryzyku w systemie bankowym Unii. Wniosek ten ograniczy rozwój działalności o czysto spekulacyjnym charakterze.

2.2 Rozporządzenie to ma na celu zapobieżenie ryzyku systemowemu, napięciom finansowym lub upadłości dużych, złożonych i powiązanych podmiotów systemu finansowego, w szczególności instytucji kredytowych, oraz służy osiągnięciu następujących celów:

- a) ograniczeniu podejmowania nadmiernego ryzyka przez instytucję kredytową;
- b) zlikwidowaniu istotnych konfliktów interesów między poszczególnymi częściami instytucji kredytowej;
- c) uniknięciu niewłaściwej alokacji zasobów i zachęceniu do akcji kredytowej na rzecz gospodarki realnej;
- d) przyczynieniu się do zapewnienia warunków niezakłóconej konkurencji wszystkim instytucjom kredytowym na rynku wewnętrznym;
- e) ograniczeniu wzajemnych powiązań w systemie finansowym prowadzących do ryzyka systemowego;
- f) ułatwieniu sprawnego zarządzania instytucją kredytową, monitorowania instytucji kredytowej oraz nadzoru nad nią;
- g) ułatwieniu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz działań naprawczych w odniesieniu do grupy.

W rozporządzeniu ustanawia się przepisy dotyczące:

- h) zakazu handlu na własny rachunek;
- i) wyodrębnienia określonych rodzajów działalności handlowej.

2.3 Inne typy dodatkowych usług lub produktów finansowych (sekurytyzacja, obligacje korporacyjne, instrumenty pochodne itp.) powinny być zatem nadal dozwolone.

3. Wstępne rozważania

3.1 Komisja szacuje, że kryzys finansowy kosztował rządy państw członkowskich UE około 1,6 bln EUR (13 % unijnego PKB) w postaci pomocy państwa przyznanej na akcje ratunkowe w sektorze finansowym.

3.2 Unijny sektor bankowy wykazuje wysoki poziom koncentracji: 14 europejskich grup bankowych znajduje się na liście globalnych instytucji finansowych o znaczeniu systemowym (SIFI), a do 15 europejskich grup bankowych należy 43 % rynku (pod względem wielkości aktywów), przy czym ich aktywa stanowią 150 % PKB UE-27, natomiast 65 % znajduje się w rękach pierwszych 30 grup.

3.3 Kryzys finansowy, który rozpoczął się w Stanach Zjednoczonych, lecz wywołał efekt tsunami w systemie europejskim, miał wiele przyczyn, jednak za główne z nich można uznać podejmowanie nadmiernego ryzyka, nadmierne wykorzystywanie dźwigni finansowej, nieodpowiednie wymogi kapitałowe i wymogi dotyczące płynności oraz złożoność całego systemu bankowego.

3.3.1 W październiku 2012 r. grupa ekspertów wysokiego szczebla pod przewodnictwem Erkki Liikanena stwierdziła, co następuje: „Konieczne jest wprowadzenie wymogu prawnego wyodrębnienia niektórych szczególnie ryzykownych rodzajów działalności finansowej z przyjmujących depozyty banków wchodzących w skład grupy bankowej. Rodzaje działalności, które należy wyodrębnić, obejmowałyby handel na własny rachunek papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi, a także niektóre inne rodzaje działalności ściśle związane z rynkami papierów wartościowych i instrumentów pochodnych”⁽²⁾.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf

3.4 W drodze omawianego wniosku Komisja dąży do ograniczenia marginesów ryzyka w systemie bankowym oraz zapewnienia kontroli nad operacjami o potencjalnie spekulacyjnym charakterze. Kwestie te należy rozpatrywać wraz z powiązaniem rozporządzeniem dotyczącym transakcji finansowania papierów wartościowych⁽³⁾, którego celem jest zwiększenie przejrzystości w tzw. równoległym systemie bankowym. Pod koniec 2012 r. wielkość globalnych aktywów równoległego systemu bankowego wyniosła 53 bln EUR, co odpowiada około połowie aktywów międzynarodowego systemu bankowego, i były one skoncentrowane głównie w Europie (około 23 bln EUR) i w Stanach Zjednoczonych (około 19,3 bln EUR). Dane te są imponujące, jeśli porównać je z wielkością łącznego PKB UE-28, który w 2013 r. nie przekroczył 13,071 bln EUR (Eurostat).

3.5 W rezolucji Parlamentu Europejskiego (sprawozdanie Arlene McCarthy)⁽⁴⁾ określono szereg kluczowych zasad i stwierdzono m.in., że „podstawową zasadą reformy systemu bankowego musi być zapewnienie bezpiecznego, stabilnego i wydajnego systemu bankowego, spełniającego potrzeby gospodarki realnej, klientów i konsumentów; [...] reforma strukturalna musi stymulować wzrost gospodarczy poprzez wsparcie dostarczania kredytu gospodarce, zwłaszcza MŚP i przedsiębiorstwom rozpoczynającym działalność, zapewnienie większej odporności na potencjalne kryzysy finansowe, przywrócenie wiarygodności i zaufania do banków oraz likwidację zagrożenia dla finansów publicznych; [...] skuteczny system bankowy musi spowodować zmianę kultury bankowej, aby zmniejszyć złożoność, zwiększyć konkurencję, ograniczyć wzajemne powiązania między działalnością ryzykowną i biznesową, zwiększyć ład korporacyjny, stworzyć odpowiedzialny system wynagradzania, pozwolić na skuteczną restrukturyzację i uporządkowaną likwidację oraz działania naprawcze, wzmocnić kapitał banków i dostarczyć kredyt gospodarce realnej”.

Nadzór nad rynkami międzynarodowymi uzyskał nowy kształt i jest on teraz silniejszy i ma bardziej dalekosiężny charakter, a przede wszystkim w jego ramach zapewniono więcej uprawnień niż dotychczas, mniejszy margines uznaniowości oraz lepsze gwarancje dla rynku i użytkowników.

4. Główne kwestie poruszone podczas wysłuchania

4.1 Komitet jest zdania, że Komisja podąża we właściwym kierunku, lecz uznaje on za użyteczne przedstawienie jej niektórych poglądów, które zostały zaprezentowane podczas dyskusji z różnymi zainteresowanymi stronami i które być może nie zostały w wystarczającym stopniu rozpatrzone. EKES zwraca zatem uwagę Komisji na niektóre kluczowe kwestie poruszone przez zainteresowane strony. Chociaż nie odzwierciedlają one w pełni poglądów Komitetu, zasługują na to, aby je wiernie przytoczyć.

4.2 Omawiana reforma została ogólnie dobrze przyjęta. Większość uznała, że zakaz handlu na własny rachunek oraz oddzielenie tradycyjnych rodzajów działalności od działalności handlowej stanowią odpowiednie instrumenty, aby ograniczyć spekulację produktami finansowymi oraz zwiększyć akcję kredytową banków – czyli główne źródło środków finansowych dla MŚP – która uległa w ostatnich latach znacznemu spadkowi ze względu na politykę dotyczącą spekulacji w działalności handlowej.

4.3 Dla procesu wdrażania reformy ważne jest uwzględnienie szerokiego wachlarza modeli biznesowych, aby zapewnić lokalnym bankom możliwość dalszego działania na rzecz gospodarki lokalnej.

4.4 Na szczególną uwagę zasługuje model biznesowy banków spółdzielczych. Panuje opinia, że reforma nie jest zbyt dostosowana lub możliwa do dostosowania do tworzonej przez nie szczególnej sieci. Główna obawa, jaką wyrażono, dotyczyła tego, że reforma może zakłócić sposób ich funkcjonowania oraz ich zdolność do codziennej obecności na miejscu w celu wspierania gospodarki realnej. Zaleca się zatem utrzymanie ich szczególnego charakteru i odmiennych sposobów prowadzenia działalności.

4.5 Omawiana reforma, wraz z licznymi środkami wprowadzanymi w ostatnich latach przez Komisję, doprowadzi do poprawy przejrzystości pojedynczych transakcji oraz systemu bankowego ogółem, lecz spowoduje również wzrost ich całkowitych kosztów na różnych poziomach. W tym kontekście z przeprowadzonej dyskusji jasno wynika potrzeba dokonania całościowej oceny skutków dotyczącej finansowych reform regulacyjnych, chociaż znany jest stopień złożoności takiej oceny.

4.6 Wyrażono obawy, że wspomniane koszty – jak często bywa w takich sytuacjach – zostaną przeniesione na końcowych konsumentów usług finansowych. Przeprowadzono dyskusję na temat tego, czy pozytywne skutki wdrożenia tych nowych środków, spodziewane przykładowo w odniesieniu do stabilności systemu bankowego, mogą zostać zniwelowane przez ich negatywny wpływ.

4.7 Co się tyczy systemu ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia, Komitet oraz partnerzy społeczni, którzy podnieśli tę kwestię, wyrazili uznanie dla Komisji za przedstawiony przez nią system przepisów. Pojawiły się głosy wzywające do jaśniejszego zdefiniowania terminu „odpowiednia ochrona” (art. 30) oraz doprecyzowania kwestii rozszerzenia zakresu proponowanych przepisów na wszystkich pracowników, co zachęciłoby ich i zmotywowało do zgłaszania wszelkich naruszeń.

⁽³⁾ COM(2014) 40 final.

⁽⁴⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-506.244+01+DOC+PDF+V0//PL&language=PL> (2013/2021(INI)).

4.8 W odniesieniu do sankcji, o których mowa w art. 28 i 29, zaleca się, aby odpowiedzialność za wszelkie naruszenia ustanowiono głównie na poziomie instytucji – w odniesieniu do zarządzania – a nie na poziomie osób fizycznych.

4.9 Z drugiej strony, jeśli chodzi o system wynagradzania, zaleca się wyraźne odniesienie do przepisów art. 69 dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (CRD IV).

5. Uwagi Komitetu

5.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje środki określone we wniosku Komisji i podziela opinię o słuszności wyboru rozporządzenia jako instrumentu prawnego, ponieważ jest ono odpowiednie do osiągnięcia harmonizacji jednolitego rynku w celu zapobiegania arbitrażowi regulacyjnemu oraz powrotu do sprawnego i wydajnego systemu bankowego, który służy ogółowi społeczeństwa i lokalnej społeczności, zapewnia wsparcie dla gospodarki realnej, gospodarstw domowych oraz zrównoważonego i trwałego rozwoju społecznego, a także charakteryzuje się dalekowzrocznością oraz zdolnością łączenia innowacji i bezpieczeństwa.

5.2 EKES zdecydowanie popierał kolejne reformy, które zaczęły przynosić pierwsze efekty. W rozpatrywanym rozporządzeniu uwzględniono jeden z najbardziej złożonych i wrażliwych aspektów całego systemu: odporność i strukturę prawną przedsiębiorstw finansowych, których wielkość aktywów przekracza niekiedy PKB wielu państw członkowskich. Łączne aktywa dziesięciu największych banków europejskich przekraczają PKB UE-28⁽⁵⁾ (i wynoszą ponad 15 bln EUR).

5.3 Proponowane rozporządzenie ma na celu rozwiązanie złożonego problemu wynikającego z wielkości, wzajemnych powiązań i złożoności niektórych tzw. instytucji o znaczeniu systemowym, czyli takich, które mogą wywołać kryzys systemowy. Pojęcie „zbyt duże, by upaść” stało się obecnie mantrą, która pozwala zamaskować działania stanowiące nie tylko naruszenie najbardziej podstawowych zasad etycznych, lecz również nadużycie oraz naruszenie prawa, co niestety nadal potwierdzają niedawne i te całkiem nowe skandale finansowe. Tego rodzaju praktyki określane są w sposób eufemistyczny pojęciem „pokusa nadużycia”!

5.4 Przedstawiając omawiany wniosek, komisarz Michel Barnier ogłosił, że ma on na celu zapobieganie istnieniu banków, które są „zbyt duże, by upaść”, których ratowanie byłoby zbyt kosztowne i które są zbyt złożone z punktu widzenia restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji”.

5.5 EKES jest zdania, że proponowane środki wyznaczają właściwy kurs, ponieważ ograniczają ryzyko, że podatnicy będą zmuszeni ponownie wspierać proces ratowania upadających banków. W związku z powtarzającymi się akcjami ratowania EKES ostrzegł przed ich katastrofalnym wpływem na długi państwowe i przed wynikającymi z tego szkodliwymi skutkami recesji, która była wyraźnie nieunikniona. Niestety prognozy te spełniły się i miały jeszcze poważniejsze konsekwencje, niż przewidywano, czego przyczyną były niewyobrażalne błędy w określaniu skutków coraz liczniejszych strategii konsolidacji budżetowej wynikających z wymogów krajowych lub krótkowzroczna i mylna polityka UE, w której nie dostrzeżono potrzeby zastosowania elastycznego podejścia i wyrównawczych środków antyrecesyjnych.

5.5.1 Dopiero obecnie możemy w pełni pojąć szkody wyrządzone przez tę politykę i musimy przyznać, że wyłącznie dzięki rozsądnemu zarządzaniu strefą euro przez Europejski Bank Centralny uniknięto najgorszego scenariusza i ocalono euro, a ostatecznie i Unię. Gdyby uwzględniono opinię EKES-u, większości tych szkód być może zdołano by uniknąć!

5.6 Komisja podjęła słuszną decyzję, przyznając Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego (EUNB) decydującą rolę w odniesieniu do celów tego rozporządzenia. W przypadku konieczności przyjęcia niektórych decyzji przewidzianych w tym wniosku przeprowadzane będą konsultacje z EUNB. Ponadto EUNB będzie miał za zadanie przygotowywać projekty regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych i będzie zobowiązany przedkładać Komisji sprawozdania zawierające najnowsze informacje dotyczące wdrażania rozporządzenia. EKES wielokrotnie zwracał uwagę, że mimo iż ten ważny urząd bezsprzecznie dysponuje fachową wiedzą, Komisja nie powierza mu wystarczającej odpowiedzialności ani zasobów.

5.7 W 1999 r. w Stanach Zjednoczonych przyjęto ustawę uchylającą ustawę Glassa-Steagalla, a w szczególności rozdział między bankowością komercyjną a inwestycyjną. Niestety UE również zastosowała się do tej katastrofalnej w skutkach decyzji administracji USA. EKES zwraca uwagę, że obecne przepisy skutecznie przywracają rozdział między tymi dwoma obszarami działalności, a nawet sięgają nieco dalej, ponieważ – poza kilkoma wyjątkami – wprowadzają dla instytucji kredytowych, które przyjmują depozyty, zakaz dokonywania inwestycji na własny rachunek i utrzymywania aktywów przeznaczonych do obrotu.

5.7.1 Ważne jest, aby UE współpracowała ściśle z państwami trzecimi, zwłaszcza ze Stanami Zjednoczonymi, w celu wypracowania wspólnego merytorycznego podejścia do tego rozporządzenia. EKES wzywa Komisję do pogłębienia współpracy międzynarodowej.

(⁵) <http://www.relbanks.com/top-european-banks/assets>

5.8 W omawianym wniosku dotyczącym rozporządzenia pozostawiono właściwym organom znaczną swobodę uznania. Niezbędne jest, aby podejmowały one działania i opierały swoje oceny na jasnych, zharmonizowanych i przewidywalnych kryteriach, które służą określeniu sytuacji, w której bank nie jest już w stanie zarządzać skalą prowadzonych przez niego działań handlowych obciążonych wysokim ryzykiem. Bez wspólnych ram odniesienia ryzyko subiektywnych interpretacji mogłoby przynieść efekty odwrotne do tych zamierzonych, które są zgodne z postanowieniami art. 114 TFUE.

5.9 EKES z zadowoleniem przyjmuje ostateczną decyzję Komisji o wyborze procedury ex post zamiast ex ante dotyczącej wyodrębnienia działalności animatora rynku i innej działalności handlowej na własny rachunek: niezbędne są zatem standardy techniczne, których przygotowanie słusznie powierzono EUNB. Ze względu na stosowanie przepisów dotyczących restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a w szczególności ustanowienie organu ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, które Rada Ecofin zatwierdziła w grudniu 2013 r., EKES postuluje niezwłoczne opracowanie procedur koordynacji i określania zakresów odpowiedzialności organów krajowych i europejskich, aby uniknąć ryzyka powielania decyzji lub, co gorsza, sprzecznych interpretacji i ocen dokonywanych przez właściwe organy. Gdy tylko ustanowiony zostanie jeden organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, powinien on uczestniczyć w rozwoju tego mechanizmu, a także w definiowaniu standardów technicznych wraz z EUNB.

5.10 EKES nie zgadza się z krytycznymi uwagami kierowanymi pod adresem Komisji, które dotyczą względnej wagi działalności mogących podlegać wyodrębnieniu. W niektórych instytucjach kredytowych waga ta była niezwykle istotna, a brak szczegółowych przepisów naraził je na bardzo wysokie ryzyko mogące doprowadzić do kryzysu systemowego, który byłby znacznie poważniejszy niż ten, do którego faktycznie doszło, i zgodnie z przewidywaniami miałby katastrofalny wpływ na systemy rozrachunku i ogółem na gospodarkę. Katastrofy udało się uniknąć jedynie dzięki nowemu zastrzykowi środków finansowych pochodzących od podatników oraz zdolności reagowania EBC.

5.11 EKES przyjmuje z zadowoleniem i popiera uwzględnienie przez Komisję wyraźnych przepisów mających na celu ochronę specjalistów z sektora finansowego, którzy w przypadku ujawnienia nieprawidłowości w interesie publicznym są narażeni na poważne konsekwencje, a następnie spotyka ich odwet w postaci mobbingu, a nawet zwolnienia. Należy zachęcać do tego rodzaju wewnętrznego procesu monitorowania, znanego jako sygnalizowanie nieprawidłowości, i wspierać go. Uregulowania często nie są w pełni przestrzegane, obchodzi się je, a nawet je narusza, co naraża instytucje bankowe i ich pracowników na nieobliczalne ryzyko. Ujawnione niedawno praktyki, stanowiące naruszenie wszystkich standardów lub przepisów i stosowane niekiedy przez dobrze znane i wysoko cenione firmy, były przecież możliwe jedynie przy aktywnej współpracy osób w nich zatrudnionych.

5.11.1 EKES zwraca się do Komisji o ustanowienie specjalnego systemu, który służyłby monitorowaniu wypełniania przez państwa członkowskie zobowiązań do przyjęcia przepisów zapewniających odpowiednią ochronę, a także o przedstawienie sprawozdania w tej sprawie w terminie dwóch lat od wejścia w życie omawianego rozporządzenia.

5.12 EKES doskonale zdaje sobie sprawę z kwestii, które wiążą się ze stosunkami z państwami trzecimi, zwłaszcza w odniesieniu do stosowania zasady wzajemności i przestrzegania uregulowań przez wszystkie podmioty prowadzące działalność w UE. Komitet uznaje przyjęte przez Komisję podejście za wyważone i wspiera rozwiązania proponowane przez nią w tej sprawie. Opowiada się za kontynuowaniem i zacieśnianiem współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, szczególnie w obszarze regulacji sektora finansowego, aby rozwijać systemy, które będą możliwe jak najbardziej jednolite i w ramach których przyjmowane będzie jednolite podejście do tych samych problemów.

5.13 Ponadto EKES z zadowoleniem przyjmuje to, że w proponowanych przez Komisję uregulowaniach znalazło się już właściwe rozwiązanie jednej z kwestii, na które Komitet zwracał w przeszłości wielokrotnie uwagę, w tym przypadku – kwestii nakładania sankcji administracyjnych, z uwagi na to, że sankcje karne nie są objęte zakresem działalności Komisji. Środki proponowane przez Komisję wydają się proporcjonalne, odpowiednie i odstraszające.

5.14 W przeszłości EKES już wielokrotnie wyrażał zastrzeżenia odnośnie do stosowania aktów delegowanych. Chociaż Komitet uznaje znaczenie dostosowywania przepisów w miarę upływu lat, zwraca uwagę, że stosowanie aktów delegowanych wprowadza elementy niepewności, które w tym obszarze nie są wskazane.

Bruksela, 9 lipca 2014 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE